

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๑๕/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๑๑/๒๕๖๗

วันที่ ๓ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { นายไผ่ ลิกค์ ผู้ร้อง
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ๑
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ ๒
คณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๓
ผู้ตรวจการแผ่นดิน ที่ ๔ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายไผ่ ลิกค์ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายไผ่ ลิกค์ (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า พรรคพลังประชารัฐมีมติเสนอชื่อผู้ร้องให้ได้รับการแต่งตั้งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ในการจัดตั้งรัฐบาลซึ่งมีนายเศรษฐา ทวีสิน เป็นนายกรัฐมนตรี แต่ในการพิจารณาคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีของผู้ร้อง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (ผู้ถูกร้องที่ ๑) พบว่าผู้ร้องเคยต้องคำพิพากษาของศาลแขวงพระนครเหนือ คดีหมายเลขดำที่ อ ๕๕๓/๒๕๕๓ คดีหมายเลขแดงที่ อ ๗๒๙/๒๕๕๔ ในความผิดฐานร่วมกันทำร้ายร่างกายเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๕ ประกอบมาตรา ๘๓ ให้จำคุก ๖ เดือน และปรับ ๒,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี คดีถึงที่สุด อันถือได้ว่ามีลักษณะ

ต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ ที่บัญญัติว่า “รัฐมนตรีต้อง ... (๗) ไม่เป็นผู้ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้คดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุด หรือมีการรอการลงโทษ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท” ผู้ร้องที่ ๑ มีหนังสือหารือไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ผู้ร้องที่ ๒) ซึ่งผู้ร้องที่ ๒ ให้ความเห็นสรุปว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๗) บัญญัติไว้ชัดเจนว่ารัฐมนตรีต้องไม่เป็นผู้ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้คดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุด หรือมีการรอการลงโทษ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวไม่รวมถึงคำสั่งให้จำคุก ดังนั้น ผู้ซึ่งจะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีและผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ต้องไม่เป็นผู้ต้องคำพิพากษาให้จำคุก และผู้ร้องที่ ๑ อ้างความเห็นดังกล่าวของผู้ร้องที่ ๒ เป็นเหตุให้ผู้ร้องไม่ได้รับการเสนอชื่อเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ ผู้ร้องมีหนังสือหารือไปยังผู้ร้องที่ ๒ ซึ่งผู้ร้องที่ ๒ แจ้งผลว่าไม่รับข้อหารือไว้พิจารณา เนื่องจากการหารือของผู้ร้องมิใช่การขอความเห็นทางกฎหมาย โดยหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด และข้อหารือนี้เกี่ยวข้องกับการพิจารณาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญอันเป็นหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ต่อมาผู้ร้องมีหนังสือหารือไปยังสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งผลว่า การให้ความเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้ที่จะได้รับการเสนอชื่อและแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีในคณะรัฐมนตรีไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ผู้ร้องที่ ๓) หรือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ร้องที่ ๔) ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) และผู้ร้องที่ ๔ แจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้ผู้ร้องที่ ๔ พิจารณาและเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ แต่ข้อเท็จจริงตามเรื่องร้องเรียนเป็นกรณีที่ร้องเรียนว่าบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ประกอบกับการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญแปลความ อธิบาย หรือขอให้วินิจฉัยความหมายของบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๗) ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้ร้องที่ ๔ จะเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญได้

ผู้ร้องเห็นว่า ผู้ร้องเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี การให้ความเห็นทางกฎหมายเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๗) ของผู้ถูกร้องทั้งสี่ ไม่ถูกต้องและไม่มีอำนาจโดยตรง ทำให้ผู้ร้องเสียสิทธิในการดำรงตำแหน่งดังกล่าว เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยหลักนิติธรรม จำกัดสิทธิและเสรีภาพ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และมาตรา ๒๕

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ว่า ผู้ร้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามในการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๗)

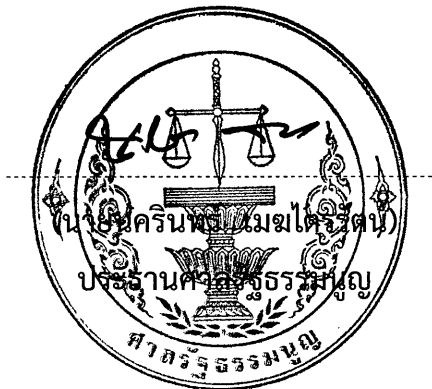
ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ร้องเป็นบุคคลผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญในการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี แต่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่ดำเนินการเสนอชื่อผู้ร้องให้ได้รับการแต่งตั้งดำรงตำแหน่งดังกล่าว โดยอ้างความเห็นทางกฎหมายของผู้ถูกร้องที่ ๒ ว่าผู้ร้องมีลักษณะต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๗) ส่วนผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๔ ไม่ให้ความเห็นและไม่ส่งเรื่องดังกล่าวมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย ทำให้ผู้ร้องเสียสิทธิในการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสี่เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยหลักนิติธรรม จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และมาตรา ๒๕ ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าผู้ร้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามในการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๗) ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรงจากการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสี่ เนื่องจากการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสี่เป็นเพียงการให้คำปรึกษาและความเห็นทางกฎหมายโดยปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายบัญญัติไว้เท่านั้น การทูลเกล้าฯ รายชื่อบุคคลเพื่อมีพระบรมราชโองการแต่งตั้งรัฐมนตรีเพื่อบริหารราชการแผ่นดินเป็นหน้าที่และอำนาจของนายกรัฐมนตรี กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

(คำสั่งที่ ๑๕/๒๕๖๓)

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุพท์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รัฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ